

Asia: VN/23793/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa ansiopäivärahan määrän alentamista koskevasta ehdotuksesta?

Ansiopäivärahan alentamisen ensimmäistä porrastusta tulisi pidentää suunnitellusta 40 päivästä esim. 170 päivään. Ansioturvan alentamisella voi olla negatiiviset vaikutukset, etenkin sesonkiluonteisiin kausitöihin (matkailuala) hakeutumiseen ja sitä kautta jo tällä hetkellä työvoimapolusta kärsivän alan rekrytointiongelmat voivat edelleen vaikeutua.

Lausuttavaa palkkatuetun työtä ja työssäoloa koskevasta ehdotuksesta?

Palkkatuetun työn työssäolon kerryttäminen nykyisellään tulisi säilyttää. Palkkatuella työllistetyt tekevät usein aivan normaaleja työtehtäviä ja mikäli nämä työsuhteet eivät kerrytä työssäoloa, asetetaan palkkatuetun työtä tekevät eriarvoiseen asemaan muihin työntekijöihin nähden. Kaiken työn pitäisi olla samanarvoista. Jo tällä hetkellä palkkatuetulla työllä on osassa työpaikoissa olemassa erityinen leima. Ehdotus vaikuttaisi todennäköisesti negatiivisesti työnhakijoiden motivaatioon hakeutua palkkatuettuun työhön. Monelle pitkään työttömänä olleelle palkkatukityö on ollut tosiasiallisesti ainoa mahdollisuus katkaista pitkään jatkunut työttömyys. Palkkatuetun työtä on myös lisännyt työllistettyjen ihmisten motivaatiota hakeutua työhön sekä lisännyt heidän yhteiskuntaosallisuutta.

Lausuttavaa työllistämismäärän ja siihen liittyvän sääntelyn kumoamisesta?

Työllistämismäärän poistaminen todennäköisesti pitkittää ikääntyvien henkilöiden työttömyysjaksoja. Työllistämismäärän avulla järjestettyjen työmahdollisuuksien avulla on käytännössä pystytty katkaisemaan ikääntyneen henkilön pitkä työttömyys ja näyttämään, että hänellä on vielä työkykyä ja -haluja jäljellä ja näin ollen saatu lisää eväitä työn hakemiseen jatkossakin. Mikäli työllistämismäärään täytyy tehdä jonkinlaisia muutoksia, yksi vaihtoehto voisi olla esim. ikärajan nostaminen.

Lausuttavaa työttömyysturvaseuraamuksia koskevasta ehdotuksesta?

-

Lausuttavaa ehdotuksesta, joka koskee luopumista eräistä työssäoloa ja ansiopäivärahan määrää koskevista ikäsidonnoista poikkeuksista?

-

Lausuttavaa vaikutuksista kotitalouksiin?

Muutokset tulevat todennäköisesti vaikuttamaan negatiivisesti lapsiperheiden ja yksihuoltajaperheiden taloudelliseen tilanteeseen ja ajamaan perheitä entistä syvempiin taloudellisiin vaikeuksiin. Tällä voi olla myös välilliset vaikutukset lasten koulunkäyntiin ja harrastusmahdollisuuksiin, yms.

Pitkien etäisyyksien kunnissa osa ihmisistä asuu kaukana palveluista ja työpaikoista ja oman auton käyttö on välttämätöntä ja jo nyt monelle taloudellisesti lähes mahdotonta. Jos omaa autoa ei ole, tarkoittaa se käytännössä sitä, että ihmisten on muutettava kuntakeskuksiin, jotta he voisivat työllistyä. Tällainen kehitys johtaa sivukylien tyhjenemiseen.

Lausuttavaa esityksen taloudellisista vaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

-

Lausuttavaa vaikutuksista toimeenpanijoihin (ml. vaikutukset työttömyysetuuden maksajiin ja julkisen työvoimapalvelun järjestäjään)?

-

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset yrityksiin ja muihin työnantajiin)?

Kausiluonteisiin työtehtäviin, esim. matkailualalle, voi olla jatkossa entistä vaikeampaa saada työntekijöitä. Voi olla, että nykyisin kausiluonteisilla aloilla työskentelevät henkilöt hakeutuisivat enemmän huonommin palkatuille, mutta ympärivuotista työtä tarjoaville aloille. Kuitenkin esim. Lapissa kausiluonteisia yrityksiä on paljon ja niillä on jo tällä hetkellä vaikeuksia saada riittävästi henkilökuntaa tiettyihin työtehtäviin.

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

-

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

Mikäli muutos on välttämätön tehdä, tulisi sen käyttöönottoa vakavasti harkita siirrettäväksi esim. vuoden 2026 alkuun, jotta ehdittäisiin nähdä miten TE24-uudistus on saatu toteutettua ja miten sen tuomat uudenlaiset tavat toimia työllisyyden ja elinvoimaisuuden edistämiseksi ovat lähteneet toteutumaan.

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Esityksen vaikutuksissa on todennäköisesti suuria alueellisia eroja. Todennäköisesti negatiiviset vaikutukset ovat paljon suurempia pienillä ja syrjäisillä kunnilla, kuin isoissa kasvukeskuksissa. Uhkana on, että muutos entisestään kiihdyttää maaseudulta kasvukeskuksiin siirtymistä.

Kohdennettu kysymys TE-toimistoille ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleville kunnille: Mikä on tilastotietoihin tai arvioon perustuva käsityksenne muutoksen taloudellisista ja muista vaikutuksista, jos palkkatuettu työ kerryttäisi kokonaisuudessaan työssöolovelvoitetta ja koulutusta vailla oleville nuorille asetettua seuraamusta?

-

Illikainen Veijo
Ranuan kunta